

2000
RAPORT ANUAL

RAPORT

al Președintelui Asociației Băncilor din Moldova:

Onorată asistență,

Adunarea prezentă a fost precedată de un sumar de sinteză și generalizare a activității Asociației, precum și de elucidarea problemelor și priorităților asupra cărora ar fi necesar să ne concentrăm eforturile. La 23 ianuarie curent noi am solicitat asociațiilor avize și sugestii privind îmbunătățirea atât a dării de seamă, cât mai ales a viziunilor pentru planul de activitate în anul curent. La situația din 14 februarie am recepționat propuneri doar de la BCA "Eximbank", care vor fi luate în considerare la definitivarea planului de activități a Asociației pentru anul 2001. Sper, că membrii Asociației își vor exprima astăzi atitudinile corespunzătoare pentru adoptarea deciziilor de rigoare.

I.	PROMOVAREA CADRULUI LEGISLATIV ȘI NORMATIV	3
II.	CONLUCRAREA CU BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI	4
III.	INSTRUIREA PERSONALULUI BANCAR.....	5
IV.	COOPERAREA CU ORGANISMELE FINANCIARE INTERNAȚIONALE	6
V.	COLABORAREA CU ASOCIAȚIILE BANCARE DE PESTE HOTARE	7
VI.	ACTIVITATEA ASOCIAȚIEI BĂNCILOR DIN MOLDOVA PENTRU ANUL 2001	8
VII.	DEZVOLTAREA UNOR DIRECȚII NOI DE ACTIVITATE A ASOCIAȚIEI ÎN ANUL 2001.....	10

I. PROMOVAREA CADRULUI LEGISLATIV ȘI NORMATIV

Referindu-ne la promovarea cadrului legislativ, cu participarea activă a Asociației Băncilor în luna decembrie 2000 a fost definitivat și remis Guvernului proiectul Legii cu privire la gaj. Anterior la solicitarea Asociației în Memorandumul politicii economice a Guvernului cu FMI a fost inclusă drept condiții adoptarea Legii cu privire la gaj și a Legii cu privire la faliment. În prezent aceste proiecte sunt la Guvern.

Tot la acest capitol este necesar de remarcat aportul Asociației Băncilor la soluționarea problemei percepției în mod incontestabil a mijloacelor bănești din conturile bancare ale agenților economici. Aici se menționează o conlucrare fructuoasă dintre Asociație, Banca Națională, experții Barents Group și Inspectoratul Fiscal Principal de Stat care, inițial, a fost soldată cu elaborarea proiectului modificărilor în Legea RM cu privire la modul de urmărire a impozitelor, taxelor și altor plăți din titlul V al Codului Fiscal și în Regulamentul privind decontările fără numerar în RM, în partea ce ține de perceperea în mod incontestabil de la conturile contribuabililor a datoriilor față de buget și fondurile extrabugetare. La sfârșitul anului 2000, după o colaborare de lungă durată cu BNM, de către ultima a fost elaborat proiectul Regulamentului privind perceperea incontestabilă a mijloacelor bănești din conturile bancare care, fiind acceptat de către Asociație, a fost remis spre examinare Ministerului Finanțelor, Inspectoratului Fiscal Principal de Stat și Ministerului Justiției. Este de remarcat faptul, că în baza suportului acordat de către Asociație a fost urgentată luarea deciziei cu privire la aprobarea Regulamentului menționat de către instanțele interesate. La momentul de față Asociația în comun acord cu Banca Națională, Ministerul Finanțelor și Ministerul Justiției întreprinde măsuri în vederea urgentării aplicării în practică a Regulamentului privind perceperea incontestabilă a mijloacelor bănești din conturile bancare. În acest context merită atenție faptul că la solicitarea Asociației au avut loc consultări cu experții nominalizați asupra dificultăților eventuale stipulate în proiectul titlului V al Codului Fiscal, inclusiv și problema acordării codurilor fiscale pentru nerezidenții mai cu seamă celor care fac investiții fără a practica antreprenoriatul.

II. CONLUCRAREA CU BANCA NAȚIONALĂ A MOLDOVEI

Cea mai stringentă chestiune a fost problema majorării capitalului normativ total a băncilor comerciale. În acest sens în adresa Băncii Naționale au fost înaintate propuneri concrete de soluționare a problemei în cauză pentru a nu afecta activitatea băncilor, propuneri care, cu regret, n-au fost acceptate.

Deși inițial, conducerea BNM a acceptat în fond argumentele ABM totuși pe parcursul negocierilor, consultând poziția FMI, ulterior și-a conservat opiniile, drept consecință în final la o ședință cu participarea conducătorilor băncilor comerciale ne-au comunicat despre refuzul de a-și revizui decizia din 1999.

Repetate discuții și argumente ale experților Barents Group cu factorii decizionali ai BNM nu au servit cauză de succes. Eu personal mi-am expus poziția în favoarea reexaminării chestiunii date atât în formă de mesaje către conducerea BNM, cât și în presa cu profil economico-financiar.

Este, însă, regretabil faptul, că nesoluționarea pozitivă a problemei date, a servit un pretext pentru unii conducători ai băncilor cointeresate de a-și exprima insatisfacția ba chiar revoltă, față de activitatea Asociației, punând sub semnul întrebării în general oportunitatea funcționării acesteia. Drept motiv oficial a servit, și rămâne pentru discuția de astăzi, criteriul de cofinanțare a Asociației – problemă care nu este de dorit să fie un “nod gordian”. Noi totuși trebuie în primul rând să reieșim din interesele sectorului bancar în ansamblu.

Se cere de menționat că parțial totuși Asociația a obținut unele rezultate pozitive în această privință. Astfel, conducerea Băncii Naționale a renunțat la majorarea cerințelor prevăzute pentru anul 2001.

Tot în contextul colaborării cu BNM se menționează revederea modului de păstrare a capitalului de rezervă în luna septembrie 2000 și în cele din urmă reducerea normei rezervelor obligatorii în luna noiembrie. Acest fapt a permis eliberarea lichidităților bancare suplimentare care, în fine, a condus la majorarea volumului de creditare a economiei cu cca 30 la sută în perioada septembrie-decembrie față de cca 15 la sută în perioada ianuarie-august.

O altă latură a colaborării cu Banca Națională este revederea și perfecționarea sistemului de raportare a băncilor comerciale. Pe parcursul perioadei de raportare au avut loc schimburi de opinii în acest sens, au fost organizate ședințe de lucru comune cu participarea părților interesate în urma cărora de către BNM au fost perfecționate un șir de rapoarte financiare. Deși nu toate obiectiile băncilor comerciale au fost acceptate, conducerea Băncii Naționale s-a expus pozitiv în sensul colaborării de mai departe în vederea elaborării și definitivării unui sistem de raportare eficient, care n-ar impune băncile comerciale la suportarea unor cheltuieli aferente înalte.

III. INSTRUIREA PERSONALULUI BANCAR

Concomitent cu instruirea proprie Asociația a cooperat cu Agenția pentru Restructurarea Întreprinderilor și Asistență (ARIA). În perioada septembrie-octombrie au fost livrate 11 cursuri de instruire bancară.

La aceste cursuri au participat 55 funcționari bancari din 8 bănci comerciale:

- Banca Comercială Română;
- FinComBank;
- Eximbank;
- Unibank;
- Moldova-Agroindbank;
- BTR Moldova;
- Banca de Economii;
- Banca Socială.

Pentru anul 2001 a fost obținută finanțare din partea organismelor internaționale în sumă de 50000 USD. Se prevede ca tematica cursurilor să fie determinată de către bancheri și astăzi la sfârșitul adunării această ofertă va fi prezentată de reprezentantul ARIA.

IV. COOPERAREA CU ORGANISMELE FINANCIARE INTERNAȚIONALE

Cooperarea cu organismele financiare internaționale, în special FMI și BERD, au rămas în centrul atenției Asociației și au fost diversificate și pe domenii (creditar, juridic ș.a.). Practic toate misiunile trimestriale ale FMI au avut întâlniri cu membrii Asociației, ceea ce denotă rolul și autoritatea comunității bancare. Deși nu întotdeauna opiniile noastre au coincis și respectiv s-au materializat în acțiuni de efect imediat, oricum prin luările de atitudine Asociația a creat fonul necesar pentru a atrage atenția instituțiilor internaționale asupra problemelor și obstacolelor existente.

V. COLABORAREA CU ASOCIAȚIILE BANCARE DE PESTE HOTARE

În anul 2000 Asociația Băncilor din Moldova a participat la seminarele internaționale organizate în cadrul programului TACIS de susținere a asociațiilor bancare din CSI. În cadrul ultimului seminar, organizat la Taşkent, s-a discutat problema consolidării instituționale a asociațiilor bancare, iar în rezultatul creării unui cadru favorabil de colaborare în viitor s-a convenit asupra elaborării și ulterior formării unui statut-cadru pentru o eventuală asociere a comunităților bancare din spațiul CSI.

La momentul de față de către Grupul de lucru pentru formarea cadrului instituțional a Uniunii asociațiilor bancare din CSI, creat la Taşkent, în componența căruia este inclusă și ABM, în comun acord cu Asociația Băncilor din Marea Britanie a elaborat proiectul statutului-tip a eventualei Uniuni. Astăzi, Vă propunem spre examinare și solicităm opiniile Dumneavoastră cu privire la ideea asocierii ABM în cadrul Uniunii menționate și nemijlocit asupra proiectului statutului ei.

În semestru unu a anului curent se preconizează cu concursul dlui V. Popic reluarea relațiilor cu noua conducere a Asociației bancare Române.

VI. ACTIVITATEA ASOCIAȚIEI BĂNCILOR DIN MOLDOVA PENTRU ANUL 2001

Pe parcursul anului 2001 Asociația Băncilor va continua activitatea sa în vederea realizării obiectivelor sale și încurajării dezvoltării de mai departe a infrastructurii și businessului bancar în Republica Moldova. Trebuie de menționat, că programul de activitate prevede și recomandările primite de la USAID. În acest sens se prevede de a întreprinde următoarele măsuri:

1. De a perfecționa sistemul de raportare a băncilor comerciale, care la momentul de față se cifrează la cca 2400 de dări de seamă anual, în vederea diminuării cheltuielilor aferente lor. Acest obiectiv urmează a fi realizat, după intențiile Asociației, în două etape:

Etapa I.

Prin crearea grupelor de lucru în cadrul Asociației cu participarea specialiștilor băncilor comerciale, care vor fi implicate direct în discuțiile cu Banca Națională. Este necesar de menționat, că la momentul de față Asociația deja a primit acordul de colaborare în acest domeniu din partea conducerii BNM.

Oportunitatea creării acestor grupe de lucru este determinată prin necesitatea intensificării colaborării dintre Asociație și băncile comerciale cu scopul de a urgenta realizarea unui sistem perfecționat din toate punctele de vedere de prezentare a rapoartelor financiare către Banca Națională. Astfel, participarea acestor grupe la ședințele comune cu funcționarii Băncii Naționale are ca scop perfecționarea și obținerea unei posibilități de automatizare totală a procesului de perfectare a dărilor de seamă de către băncile comerciale, creând în acest fel o bază pentru realizarea etapei II;

Etapa II.

Asociația intenționează să intervină în adresa Băncii Naționale cu propunerea de a schimba modalitatea de prezentare a rapoartelor. În acest sens, în cadrul Asociației, urmează să fie elaborat un proiect al modalității de prezentare a dărilor de seamă sub forma unor masive de date pe suport magnetic, în baza cărora Banca Națională î-și va crea rapoartele necesare. Credem, că în acest fel se va obține o automatizare totală a procesului de prezentare a rapoartelor financiare și ca efect – o diminuare considerabilă a cheltuielilor aferente elaborării rapoartelor. Realizarea acestei sarcini va necesita, desigur, elaborarea unui cadru legislativ și normativ integru, inclusiv legalizarea semnăturii electronice, și nu în ultimul rând crearea unui soft destinat prelucrării masivelor de date cu elaborarea ulterioară a rapoartelor. În acest context, Asociația Băncilor intervine către asociații săi cu propunerea ca cheltuielile necesare pentru realizarea acestui obiectiv, în cazul în care el va fi acceptat, să fie parțial suportate de către băncile comerciale;

2. Totodată, în relațiile cu Banca Națională Asociația Băncilor va solicita o conlucrare mai strânsă în vederea:
 - stabilirii de mai departe a cerințelor mai oneroase față de nivelul capitalului minim al băncilor în pofida faptului că BNM deja a aprobat nivelul minim al Capitalului Normativ Total;
 - examinării oportunității diminuării normei rezervelor obligatorii, ceea ce va duce la majorarea profitabilității băncilor. În plus, eliberarea mijloacelor va da posibilitate băncilor de a credita în proporții mai mari sectorul real al economiei naționale;
 - unificării regulilor de creditare a rezidenților Republicii Moldova în valuta străină;
 - depistării și eliminării divergențelor contradictorii în legile și actele normative.

3. De a contribui la eliminarea funcțiilor de stat executate de către băncile comerciale, așa cum sunt:
 - colectarea incontestabilă a impozitelor pentru organele fiscale;
 - efectuarea controlului asupra repatrierii mijloacelor bănești provenite din exportul de mărfuri;
 - supravegherea cheltuielilor de numerar a clientelei;
 - supravegherea reducerilor Fondului Social și a plăților impozitelor pe venit.
4. Va întreprinde măsuri în vederea creării de către comunitatea bancară a unui sistem automatizat propriu de decontări interbancare;
5. Ținând cont de dezvoltarea tehnologiilor informaționale precum și de faptul, că la momentul actual majoritatea băncilor implementează sistemul "client-bancă", Asociația va întreprinde măsuri în vederea legalizării documentelor electronice drept documente primare pentru efectuarea operațiunilor prin intermediul sistemului menționat;
6. Luând în considerare necesitatea stringentă de perfecționare a cadrelor bancare la un nivel înalt, Asociația Băncilor va întreprinde măsuri în vederea dezvoltării de mai departe a Centrului Bancar.

VII. DEZVOLTAREA UNOR DIRECȚII NOI DE ACTIVITATE A ASOCIAȚIEI ÎN ANUL 2001

Luând în considerare scopurile de bază ale Asociației stabilite atât prin statutul său, cât și prin diversificarea activităților sale se presupune că pentru anul 2001 să fie dezvoltate următoarele direcții de activitate.

În primul rând, Asociația Bancilor se va impune în dezvoltarea și implementarea proiectului rețelelor bancare transport date.

Este iminentă crearea unei rețele transport date pentru sistemul bancar care ar acoperi întreg teritoriul țării și ar facilita implementarea serviciilor noi bancare în conformitate cu standardele internaționale. Nu este economic eficient crearea de către fiecare bancă a unei rețele proprii.

Tehnologiile informaționale moderne permit crearea în baza unei rețele de transport date a rețelelor proprii virtuale pentru fiecare bancă. Aceasta este soluția optimală și modernă din punct de vedere managerial. Experiența internațională ne confirmă aceasta.

Asociația a primit recent oferta unei companii privind crearea unei rețele bancare care ar asigura necesitățile tuturor băncilor este binevenită și oportună.

Formula structurală a acestei rețele prevede crearea de noduri de rețea în fiecare județ și fostele centre raionale. Proiectul prevede utilizarea echipamentului companiei pentru accesul la rețea cu interfețele respective la cerințele băncilor. Astfel de formulă ar utiliza eficient resursele financiare ale băncilor la crearea sistemelor informaționale bancare proprii și utilizarea serviciilor de transport date prestate de către o companie specializată.

În timpul apropiat Asociația va organiza pentru toți doritorii prezentarea proiectului propriu-zis.

Avantajele creării rețelei: oferirea posibilității schimbului de informații, efectuării decontărilor interbancare, transferului datelor de tip voce și imagine etc.

În al doilea rând, în cadrul Asociației urmează a fi create grupe lucrative, cu participarea specialiștilor calificați ai băncilor comerciale, cu activitate în următoarele domenii:

- juridic;
- rapoarte financiare;
- metodologie.

Se prevede, ca aceste grupe să fie incluse în activitatea ședințelor de lucru organizate de către Asociația Bancilor cu participarea specialiștilor de la Banca Națională a Moldovei.

Propuneri asupra ideii date au parvenit de la: BCA "Moldindconbank", BCA "Mobiasbancă", BCA "Unibank", BCA "Victoriabank".

O poziție separată a fost exprimată de către BCA "Moldova-Agroindbank", prin care se susține, că "... astfel de comisii cu componență personală permanentă nu vor fi eficiente, însă se vor însoți cu cheltuieli esențiale de timp de lucru în posturile de bază", iar ca modalitate a colaborării cu băncile comerciale ar fi prezentarea proiectelor și propunerilor "... membrilor Asociației, care în termenii stabiliți își expună opinia, pe care o prezintă în scris Asociației. Aparatul Asociației efectuează totalizarea, apelând la necesitate la consultările suplimentare ale Băncilor în dependență de caz și formulează avizul oficial al Asociației, care după aprobarea la întrunirea în cadrul Asociației a Președinților Băncilor (sau persoanelor împuternicite de aceștia) le expediază adresatului respectiv)".

Această viziune o considerăm puțin exagerată, dorim să asigurăm asociații, că prin participarea sa la ședințele Asociației, funcționarii bancari nu vor fi sustrași pentru o durată lungă de timp de la serviciul de bază, iar fondul de timp "pierdut" prin participarea la astfel de ședințe va fi mult mai mic comparativ cu timpul utilizat la locul de serviciu pentru perfectarea unor avize, în multe cazuri, conform propunerii examinate repetat, către Asociație. Mai mult decât atât, crearea acestor comisii ar da posibilitatea obținerii unor rezultate relativ imediate, ceea ce va contribui și la urgentarea realizării obiectivelor Asociației.

În al treilea rând, se propune de a lărgi domeniile de activitate a Asociației în vederea atingerii obiectivelor sale de bază – facilitarea dezvoltării businessului bancar în Republica Moldova.

În viziunea noastră acest obiectiv poate fi atins prin două căi:

A. Crearea unor companii afiliate Asociației care ar presta un șir de servicii utile membrilor-asociați;

În acest sens se propune de a forma două centre care ar activa în interesele Asociației, cu obiective bine definite, formate pe principii de autogestiune

1. Unitatea corporativă pentru monitorizarea riscurilor bancare;

Conform proiectului statutului Unității, obiectivul de bază este crearea și menținerea unui sistem informațional privind agenții economici și băncile comerciale din Republica Moldova. Accesul la sistemul dat va ajuta băncile să ia decizii de creditare mai precise, ceea ce la rândul său va contribui la îmbunătățirea calității portofoliilor de credite a sistemului bancar în general.

Sunt menționate realizările obținute la acest capitol pe parcursul ultimilor două luni. În cadrul Adunării de constituire a Unității date la care au participat 11 bănci a fost decisă intenția participanților de fondare a ei, având, la momentul actual, în calitate de cofondatori 8 bănci comerciale și Asociația Băncilor din Moldova. În prezent se perfectează documentele de constituire a Unității corporative pentru monitorizarea riscurilor bancare.

2. Centrul de consulting bancar;

Obiectivul de bază a centrului de consulting bancar are ca scop realizare a două funcții bine definite – consultingul băncilor comerciale și consultingul clientelei bancare.

Realizarea funcției de consulting a băncilor comerciale poate fi efectuată prin prestarea de servicii de consultanță în domeniul administrării, riscului creditar și financiar, politicii bancare, politicii filialelor, serviciilor și tarifelor bancare, etc.

Funcția de consulting a clientelei bancare este de a crea un mediu favorabil pentru perfecționarea agenților economici, în special întreprinderile mici și mijlocii, în relațiile client-bancă. În acest sens se presupune ca să fie prestate următoarele servicii:

- consultanța agenților economici în ce privește serviciile prestate de către băncile comerciale;
- consultanța în vederea elaborării business-planurilor și efectuarea studiilor de fezabilitate pentru proiectele investiționale la solicitarea creditelor bancare;
- consultanța agenților economici în relațiile client-bancă după eliberarea creditelor bancare.

- Totodată, în cazul în care ar fi existat acorduri cu băncile comerciale, centrul de consulting bancar ar asista la subscrierea creditelor.

În perspectivă, Asociația Băncilor prevede crearea curții de arbitraj în problemele executării contractelor de gaj. Se presupune ca această curte de arbitraj să fie înzestrată cu dreptul de eliberare a titlului executoriu, ceea ce va contribui la reducerea cheltuielilor băncilor comerciale legate de procedurile judiciare.

- B. Crearea unui sistem bine definit de informare a publicului privind activitatea sistemului bancar.